

Linnaruumi konverteerimisest: teisenevad sümbolid, ruumipraktikad ja identiteedid

Katrin Paadam & Liis Ojamäe
TTÜ, TTÜ/TLÜ

'Korrastuv linnaruum: kas mitmekesistuvad võimalused või uued eraldusjooned'

TARTU PLANEERIMISKONVERENTS 2016

'Ruumiline planeerimine ja ebavõrdsus'

3. – 4. november Tartu

FOOKUS

Konverteeritud ruumid – dilemma:

taaselustamise erijuhtum: piiratud ruumipraktikad

vs

avanev/avarduv linna- ja elamisruum, mitmekesistuvad valikud

LÄHTEKOHAD - KRIITIKA

- sotsio-ruumiline segregatsioon – eristuv elamisruum ja avalik ruum
- privatiseerimine ja diferentseeritud juurdepääs avalikule ruumile
 - loominguiline tootmisviis (AMP) – ‘pioneeride kaotus’
 - ümberasustamise surve – kodu (identiteedi) kaotus
 - taaselustamise esteetika – taaselustajate maitse
- linnaruumi/koha muutuv autentsus (materiaalne ja mittemateriaalne linnakultuur)

(Zukin 1989/1982, 1995, 2010; Rérat et al. 2010; Lees et al 2008; Davidson j& Lees 2010; Madanipour 2010; Jager 1986 etc; Hamnett, C. 2009; Hamnett&Whitelegg 2007; Bridge 2001, 2006; Mitchell 2013; Lefebvre 1974; Bourdieu 1989, 1999 etc)

ALTERNATIIVNE VAADE

- loendamatud individuaalsed ootused/ihad – elustiilide paljusus
 - avaliku ruumi funktsioon – interaktiivsed praktikad; naabruskonnasuhted, kogukondlikkus
 - avalik ruum – erinevad sihtgrupid
 - privatiseeritud avalik ruum – avatud ruumikasutus

(Baudrillard 2006; Byers 1998; Lloyd & Auld 2003; Amin 2008; Johnson and Glover 2013; Carmona 2014 etc)

UURINGUD

Multifunktsionaalsed konverteeritud ruumid

Suhestumine elamisruumiga-linnaruumiga:

elanikud ja teised linlased; ettevõtjad; (külalised/turistid, potentsiaalsed paigastujad)
privaatne elamisruum – poolprivaatne/poolavatud – avalik linnaruum

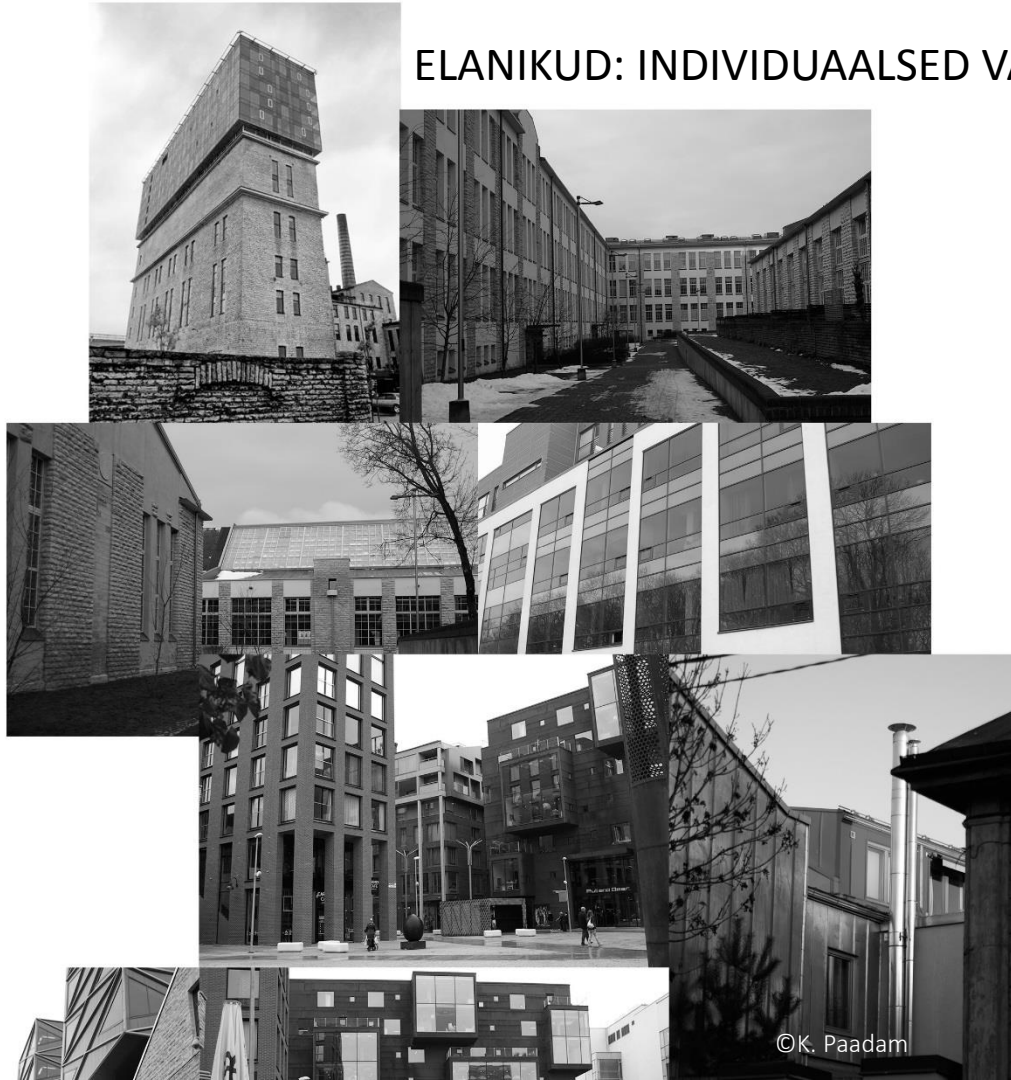
Kvalitatiivsed uuringud

Väärtustatud elamisruumid Tallinnas: elukvaliteedi mõtestamine privaatse ja avaliku ruumi vastasmõjusuhetes. Taaselustamise, uuendamise, mitmekesistamise ja ühendamise protsessid ruumikasutaja perspektiivis (2014), TTÜ linna- ja eluasemeuuringute grupp

Tallinna Linnavalitsuse uue hoone kavandamisest lähtuv mereäärse lähiala kujunemine ja sellega seotud kasutajagruppide hinnangud ja hoiakud (2012), TTÜ linna- ja eluasemeuuringute grupp

jmt

ELANIKUD: INDIVIDUAALSED VALIKUD

(1) kultuuripõhine kalduvus – unikaalsus, personaalsus;
pieteet, 'individualiseeritud autentsus'

(2) juhuslik kompromisslahendus – 'parema puudumisel', 'ootamatu hinnasobivus',
sümbolilise väärtuse tunnustamine

(3) staatus-teadlik otsus – sümboliline väärtus, kuuluvus/tunnustamissoov

Diferentseeritud hinnangud elamiskogemusele kõigil ruumitasanditel

LINNAELANIKE VAADE

- linnaruumi sümboliline restruktureerumine – ‘esteetika kutse’

visuaalne nauding

tunnustatud uuenev linna kuvand – sümboliline kapital

samastumissoov – abstraktne/reaalne ruumipraktika

X

- ruumikasutusvõimalused – ‘tajatud piirangud’

mentaalsed barjäärid – elitaarsus/poolavatud ruumid

koha nähtavus, ligipääs – vahealade trajektoor/kulgemise teed

funktsionaalsus, ruumikujundus – ‘olemise kohad’; sesoonsed piirangud

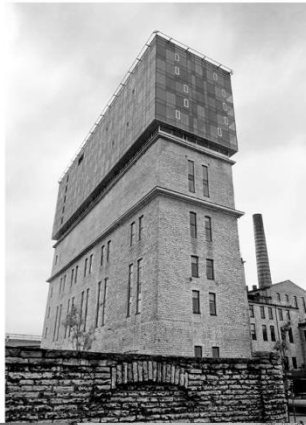
X

- liikuvad, nihkuvad tähendused – ‘ruumi polüseemia’

aeg ja ruumiväärtused, ruumikogemus, elustiilid

ruumi-identiteetide mitmekesisus ja samaaegsus

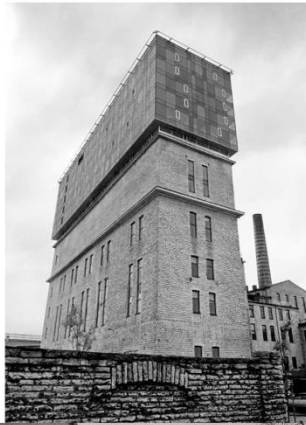
DISKUSSION: SUURES PLAANIS

Mis on head konverteerimisprotsessis?

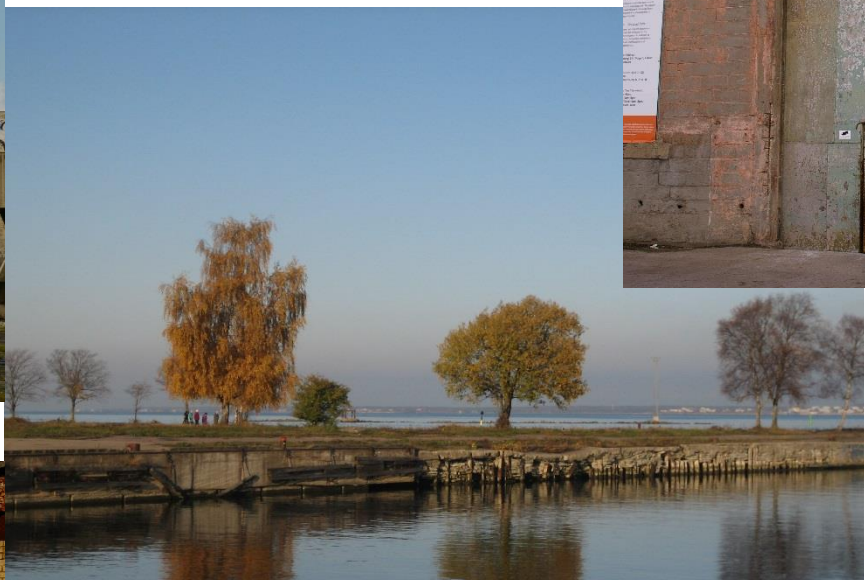
- Kultuuripärandi taasväärtustamine
- linna elamisruumi ja avaliku ruumi mitmekesistumine - valikuvõimalused
 - laienev teenuste ja äriruum
- teel katkestatud linnaruumist taasühendatud linnaruumi ideaali poole
 - võimalus loomingule, uurivale arhitektuurile
 - sümboliline muutus – identiteetide rekonstrueerimine
 - linna kuvand - identiteet - konkurentsieelis

DISKUSSION: EDASI?

- Elitariseerumine või vahelduvus?
- Linnapoliitika? - Ruumistrateegia?
- 'Valgustustegevus'? – Väärtuste nihe?
- Läbirääkimised? – Osaluskuultuur?

©K. Siilak